

A Way of Seeing - 4/6

Een tijd geleden, misschien zelfs al twee jaar, las ik een artikel waar Jacob Rabinow in voorkwam, een Oekraïens-Amerikaans uitvinder. Ik bewaarde het en soms komt het terug. In het artikel, dat een soort interview is met hem, wordt beschreven hoe hij zich ten behoeve van het creatieve proces inbeeldt dat hij in de gevangenis zit. In de gevangenis speelt tijd namelijk geen rol, of heeft de tijd geen consequentie, zo verklaart hij. Hij hoeft nergens meer naartoe, wordt nergens anders nog verwacht en zo creëert hij voor zichzelf de vrijheid die hij nodig heeft om zijn werk te kunnen doen. Het intrigeerde me, de tegengesteldheid ervan. Hoe het opgesloten zijn, een gevoel van bevrijding kan veroorzaken. Nu ons gevraagd correctie geboden wordt onszelf op te sluiten in onze huizen, kwam de list van Rabinow opnieuw bij me terug. Ik keek om me heen, in mijn eigen 'gevangenis'. Die is luxueuzer dan werkelijke gevangenissen. Achter het grote raam (dat ik bijvoorbeeld heb) zag ik de zon laag aan de hemel staan. Het eerste bewijs van de tijd. Door het afnemende licht kon ik de zinnen van het boek dat ik aan het lezen was (dat er in mijn gevangenis is) al nauwelijks meer zien. Ik herinner me dat ik als kind vaak op vakantie in de avond las, buiten, naast de tent. Dan werd het op een gegeven moment eigenlijk ook te donker, maar duurde het toch nog even voor ik het boek dicht sloeg. Lezen biedt de mogelijkheid je te verplaatsen naar een andere plek. Op vakantie zijn, voelde als kind af en toe voor mij een beetje als gevangen zitten. Misschien omdat je nergens anders naartoe kon, dan waar je ouders besloten dat je was. Misschien was dat thuis feitelijk niet anders, maar toch leek het zo. Ik sprak een aantal mensen die op verschillende manieren bekend zijn met het werkelijke gevangeniswezen. Ze maakten hetzelfde duidelijk. Namelijk dat de denkbeeldige muren waarmee Jacob Rabinow zich omringde, zeer weinig te maken hebben met het wellicht tijdelijke, maar desalniettemin onophoudelijke leven in gevangenschap. Het grootste verschil lag misschien in de keuze. Of we ons bereidwillig en op eigen initiatief afzonderen, terugtrekken, isoleren, of dat het ons wordt opgelegd. Ik denk aan de plekken waar ik niet kan zijn nu, aan de mensen die ik niet kan zien. Aan het festival waar ik was geweest als ik niet deze tekst aan het schrijven was nu. De zon is inmiddels ondergegaan en de lucht bestaat uit prachtige kleuren. Ik knip een lampje aan, zoek in mijn boek naar de bladzijde waar ik gebleven was en kan niet anders dan besluiten dat ik blij ben dat ik ben waar ik ben.